

TRÓJCA ŚWIĘTA I MARYJA ORAZ TEOLOGOWIE POLSCY

*Bądź pozdrowiona, Córko Boga Ojca,
Bądź pozdrowiona, Matko Syna Bożego,
Bądź pozdrowiona, Oblubienico Ducha Świętego,
Bądź pozdrowiona, Przybytku Trójcy Przenajświętszej!*
Fragment starożytnej modlitwy

Rozległe przestrzenie Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie oraz Sala Papieska na Jasnej Górze w dniach 6-8 września 1999 roku przyjmowały uczestników sympozjum mariologicznego na temat: „Trójca Święta a Maryja” Takim tematem w dzieje naszej kultury weszło dopiero co utworzone Polskie Towarzystwo Mariologiczne (Dekret: „Wypełniając uchwałę 298 Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski obradującej w dniach 10-11 marca 1999 roku w Warszawie, eryguję Polskie Towarzystwo Mariologiczne z siedzibą w Częstochowie i zatwierdzam jego Statut [...] Warszawa, dnia 15 marca 1999 r., Józef kard. Glemp, Przewodniczący Konferencji Episkopatu, Prymas Polski”). Kroniki tego Narodu nie odnotowały dotąd sympozjum na taki temat, chociaż wiele Polska przeżyła kongresów i sympozjów poświęconych „Pannie..., której na imię Maryja” Podejmowano inne zagadnienia, bliższe sercu, wyraźniej obecne w chrześcijańskiej pobożności: kult Matki Bożej, Jej boskie i duchowe macierzyństwo, Jej błogosławioną obecność w dziejach naszego Narodu, z mocnym akcentem na królowanie czy modlitwę różańcową. Doszliśmy po raz pierwszy do Tajemnicy Tajemnic, by pytać o Jej relacje z Miriam. Nie sami wpadliśmy na ten niezwykły i odważny pomysł. Niesieni wysoką falą ogólnokościelnego programu przeżywania wielkiego Jubileuszu 2000, podjęliśmy temat wyznaczony na światowy Kongres Mariologiczny (Rzym, 15-24 września 2000 r.): *Maria e il mistero della Santa Trinita*. Organizatorzy w rzymskiej centrali sformułowali orientacyjne sugestie, wskazując możliwości roztrząsania podstawowego problemu: w Biblii, w patrystycznej tradycji, w średniowieczu, w czasach nowożytnych i współczesnych, w teologii prawosławnej i reformowanej, w liturgii, w dialogu ekumenicznym, w duchowości, w pobożności ludowej oraz w ikonografii.

Organizatorzy częstochowskiego sympozjum zwrócili się do osób zainteresowanych tą problematyką z propozycją zgłaszania tematów. Tylko w bardzo nielicznych przypadkach sami poszukali referentów do tematów, które – ich zdaniem – winny pojawić się na sympozjum. Zgromadzono 32 propozycje; siedem

referatów przedłożono w Sali Papieskiej na Jasnej Górze na sesjach plenarnych (bp prof. Edward Ozorowski, ks. prof. Antoni Tronina, ks. prof. Roman Rogowski, ks. prof. Władysław Głowa¹, ks. dr Waław Siwak, ks. dr Teofil Siudy i niżej podpisany), inne wygłoszono w trzech sekcjach: dogmatycznej, duchowości i polskiego doświadczenia. W pierwszej rozważono temat według wielkich teologów współczesnych: M. J. Scheebena (ks. W. Wołyńiec), H. Mühlena (ks. K. Krzemieński), H. U. von Balthasara (ks. K. Ternka), Y. Congara (K. Pek MIC) i ks. W. Granata (H. Szumił²); dwa referaty uzupełniły ten przegląd bardziej ogólną refleksją (J. Bolewski SI i ks. A. Nadbrzeżny). W drugiej sekcji podjęto problem w kontekście duchowości prawosławnej (K. Leśniewski), ewangelickiej (ks. W. Nowak), słowackiej (J. Moricová), karmelitańskiej (B. J. Wanat OCD), Zgromadzenia Marianistów (E. Cardenas SM), ludowej maryjności Ekwadoru (H. Szymiczek SVD), ikony Nieustającej Pomocy (E. Budzyńska) i Akatystu (L. Balter SAC). W trzeciej uwzględniono kazania polskich autorów na Zwiastowanie, drukowanych w XV w. (bp. J. Wojtkowski), średniowieczne zabytki piśmiennictwa polskiego (R. Mazurkiewicz), dziedzictwo bł. Honorata Koźmińskiego (G. Bartoszewski OFM Cap) i zgromadzeń przez niego założonych (K. Trela), kard. Stefana Wyszyńskiego (J. Pach OSPPE), św. Maksymiliana Kolbego (P. Sotowski OFM Conv), polskiej literatury posoborowej (ks. S. Gręś), sanktuariów maryjno-pasyjnych (R. Jusiak OFM) i pielgrzymek (Z. Jabłoński OSPPE).

Nietrudno zauważyć niemal idealną równowagę między referatami „dogmatycznymi”, „duchowościowymi” i „polskiego doświadczenia”. Zastanawia, że spośród uwzględnionych pięciu wielkich dogmatyków znalazł się tylko jeden Polak (ks. W. Granat). Kilku innych omawianych Polaków znalazło się w klasie duchowości i doświadczenia. Publikowane tutaj referaty, zakwalifikowane przez zarząd Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, przynoszą olbrzymie bogactwo teologicznej myśli zogniskowanej na temacie „Trójca Święta a Maryja”. Dobrze przysłużą się zarówno trynitologii, jak i mariologii. Nie zamykają się w teorii, ale ukazują przełożenia na duszpasterstwo i drogi duchowości. Wielka szkoda, że tylko niektóre (w liczbie 15) mogą być zaprezentowane na forum rzymskim, spośród 11 grup językowych, z szansą publikacji w aktach kongresu (w obcojęzycznej szacie słownej). Trudno rozstrzygnąć, do kogo przede wszystkim skierowana jest ta książka: do studentów i profesorów teologii czy do szerokich kręgów chrześcijan tęskniących za pogłębionym życiem wewnętrznym. Jedni i drudzy będą wdzięczni autorom i wydawcy.

Celestyn Napiórkowski OFM Conv
Kierownik Katedry Mariologii KUL

¹ Por. *Najświętsza Maryja Panna w „homiliach” Liturgii Godzin*, w: K. Kowalik (red.), *Tradycja i otwartość*, Lublin 1999, s. 201-250.

² Por. *Najświętsza Maryja Panna a Trójca Święta w teologicznej myśli ks. Wincentego Granata*, w: S. Czerwik, M. Mierzwa (red.), *Diligis Me? Pasce*, t. I, Sandomierz 1999, s. 601-608.